

Результатами вказаного підходу у розвитку сільських територій через реалізацію концепції «Родова садиба» стане: 1) призупинення процесу «вимирання сіл»; 2) розширення виробництва плодово-ягідної, овочевої, тваринницької та інших видів екологічно чистої продукції; 3) культивування грибівництва; 4) розширення бази для створення кооперативів із заготівлі та переробки сільгосппродукції; 5) розвиток сфери обслуговування, медицини, освіти у нових поселеннях, а також промислів та ремесел; 6) розвиток сільської будівельної індустрії, орієнтованої на задоволення місцевих потреб; 7) пріоритетне застосування господарями родових садіб технологій органічного землеробства та безвідходної життєдіяльності; 8) значне поліпшення екологічної ситуації в сільській місцевості та розвантаження соціальної та виробничої інфраструктури міст, де розміщені об'єкти виконання покарань; 9) підвищення рівня зайнятості та самозайнятості серед підоблкових; 10) зменшення демографічного напруження та рівня злочинності в містах і промислових центрах; 11) підвищення ролі, цінності та орієнтація на соціальний спосіб життя; 12) підвищення ефективності групової психокорекційної роботи серед засуджених.

Перелік посилань:

1. Plotnikova M. *Conceptual Basis for Ukrainian Rural Development* / M. Plotnikova // *Regional Formation and Development Studies*. – 2015. – № 3. – P. 134-144.
2. Plotnikova M. *Innovative character of rural territories social potential realization* // *Management Theory And Studies For Rural Business And Infrastructure Development*. – 2014. – № 36. – № 4. – P. 956-958.

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Г.А. Полякова, канд. пед. наук, доцент

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Проблема якості викладання навчальних дисциплін тісно пов'язана із загальними питаннями забезпечення якості вищої освіти, зокрема якістю цілей, якістю умов, якістю процесів та якістю результатів.

Викладання і учіння є нерозривними складовими навчального процесу. На основі словникового поняття «викладання» [1, с. 52] визначимо «викладання у вищому навчальному закладі» як діяльність викладача в навчальному процесі, що полягає у постановці перед студентами пізнавальних цілей і відповідних завдань; організації навчально-пізнавальної та науково-дослідної діяльності з пошуку, засвоєння, застосування та створення нових знань, у забезпеченні умов для формування актуальних навичок, загальних та професійних компетентностей, у визначенні рівня їх сформованості.

Викладання навчальних дисциплін здійснюється в умовах відкритого освітнього середовища, що впливає на його якість. До зовнішніх факторів впливу на якість викладання навчальних дисциплін належать: зовнішні інституційні вимоги, потреби ринку праці різного рівня (європейського, вітчизняного, регіонального), конкуренція вищих навчальних закладів в освітньому просторі, зовнішнє рейтингове оцінювання результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів. До внутрішніх факторів – якість контингенту студентів, якість викладацького складу, якість умов та ресурсів, якість управління вищим навчальним закладом.

Враховуючи фактори впливу та вимоги до якості вищої освіти, основними напрямками забезпечення сучасного рівня якості викладання навчальних дисциплін у вищому навчальному закладі є такі.

1. Дотримання вимог національних та європейських стандартів якості вищої освіти. Для реалізації цього напрямку необхідним є формування у вищому навчальному закладі системи внутрішнього забезпечення якості, побудованої з урахуванням вимог *Standards and Guidelines for Quality Assurance in European Higher Education Area (ESG)* [2] (зокрема в частині «студентоцентроване навчання, викладання й оцінювання») та орієнтованої на виконання Стандартів вищої освіти, Ліцензійних умови провадження освітньої діяльності закладів освіти, методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм та інших документів, що регулюють освітню діяльність вищих навчальних закладів.

2. Задоволення ринку праці у підготовці фахівців та практикоорієнтованість навчального процесу. Шляхами реалізації цього напрямку є: проведення моніторингу вимог ринку праці щодо якості підготовки майбутніх фахівців, переліку та рівня сформованості їх особистісно-професійних якостей; створення та підтримка на базі вищого навчального закладу стартап-центрів, розроблення практикоорієнтованих та актуальних освітніх програм, навчальних завдань, завдань для самостійної роботи студентів; залучення роботодавців до участі у навчальному процесі; використання організаційних форм, методів технологій навчання, спрямованих на формування актуальних навичок і компетентностей.

3. Задоволення освітніх потреб студентів. Оскільки студент є головним суб'єктом освітнього процесу, споживачем освітніх послуг, то у вищому навчальному закладі мають постійно здійснюватись дослідження освітніх потреб студентів; моніторинг рівня задоволеності якістю освітнього процесу, залучення студентів до обговорення освітніх та навчальних програм; вільний вибір навчальних дисциплін; зручність умов навчання (режим, можливість поєднувати навчання і роботу, матеріально-технічне, методичне, програмне забезпечення, доступ до навчальних інформаційних ресурсів); академічна підтримка студентів (надання зворотного зв'язку про результати навчання, консультативне забезпечення, прояв поваги у взаємодії «викладач-студент»).

4. Якість викладацького складу. Як зазначено у ESG, «роль викладача є вирішальною у створенні високоякісного досвіду студентів та уможливленні набуття знань, компетентностей, навичок» [2, с. 13]. Важливими заходами у цьому напрямі є: визначення та висвітлення вимог до науково-педагогічних працівників, критеріїв якості педагогічної діяльності викладачів з урахування специфіки вищого навчального закладу (рівня, профілю, рейтингу, організаційної культури); створення умов у вищому навчальному закладі для постійного професійного самовдосконалення і розвитку педагогічної майстерності викладачів; стажування викладачів у сучасних компаніях, на виробництвах, у бізнес-структурах; проведення прозорого рейтингу та моніторингу якості педагогічної діяльності викладачів.

5. Академічна мобільності викладачів та студентів, що дозволяє розширювати освітній простір, збагачувати навчальний процес. Це можливо за рахунок участі педагогічного та студентського колективів вищого навчального закладу у проектах Erasmus+, Horizon 2020, національних та міжнародних гранатах.

6. Педагогічне управління навчальним процесом, основу кого складають: цілепокладання, орієнтоване на формування компетентностей; оновлення змісту освітніх програм підготовки та програм навчальних дисциплін; мотивація учасників навчального процесу, організація викладання та учіння; моніторинг та самооцінка результатів навчання на всіх рівнях організаційної структури вищого навчального закладу.

Реалізація зазначених напрямів сприятиме забезпеченню викладання навчальних дисциплін на рівні сучасних вимог до якості вищої освіти.

Перелік посилань:

1. Гончаренко С. *Український педагогічний словник* / С. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 374 с.
2. *Стандарти і рекомендації щодо внутрішнього забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG)*. – К. : ТОВ «Поліграф плюс», 2015. – 32 с.

RIGHT EDUCATION: A GATEWAY TO BRIGHT FUTURE

*Sanjay Bahl, PhD, Director-Principal
Sri Sai Institute of Management, Manawala, Amritsar (India)
Shamily Jaggi
Lovely Professional University, Jalandhar (India)*

Introduction

India is known as the largest democracy in the world having rich tradition, cultural heritage and the third largest higher education system only after China and USA [1]. The word education comes from the word 'educere' which means to bring about what is already in. As Swami Vivekananda said, «Education is the manifestation of perfection, already present in man» means to detect talent proactively. Education helps every country in its existence and economic development.

The history of imparting education in India can be traced to Vedic period and formal technical education system gained momentum in 20th century with the set up of Constitution of Technical Education Committee of the Central University Board of Education (CABE) in 1943 and formation of All India Council of Technical Education (AICTE) in 1945 to meet future technological global challenges. Then slowly and steadily time changed, many schools, colleges, universities etc. came into existence. The purpose of schools, colleges, universities was to guide the child's discovery of himself, identify and nurture his potential to the fullest. Indian education system is divided into many stages like Pre-Primary (Children of 3-5 years of age), Primary (I-V Class), Middle (VI-VIII Class), Secondary (IX-X Class), Higher Secondary (XI-XII Class), Undergraduate (course specialization vary according to the subject pursued by the student) and Post Graduate (Done after graduation to enhance upon his qualifications) [2].